

شهر فیروزآباد

شهر فیروزآباد، در یکصد کیلومتری جنوب شیراز یکی از پرجاذبه ترین و در عین حال گمنام ترین شهرهای گردشگری ایران است.

شهر فیروزآباد تا قبل از حمله اسکندر به ایران، شهر گور نامیده می شد (بدیهی است این نام گذاری هیچ ارتباطی به بهرام گور پادشاه معروف ساسانی ندارد).

اسکندر مقدونی این شهر را کاملا ویران کرد و قرن ها بعد از اسکندر، اردشیر موسس سلسله ساسانی این شهر را احیا و آباد کرد، اما در حمله اعراب به ایران این شهر دوباره ویران شد.

«ابن بلخی» که یک هزار سال قبل کتاب فارسنامه را تالیف کرده است، می نویسد: «فیروزآباد که قدیم آن را گور می نامیدند به روزگار کیانیان شهر بزرگی بوده و حصار عظیم داشت. اسکندر ذوالقرنین چون به پارس حمله کرد چندان که کوشید نتوانست به حصار شهر گور رخنه کند لذا جهت رودی را که از سر کوه می آمد، به طرف شهر برگرداند و در شهر جاری ساخت تا آن که تمام شهر گور در آب غرق شد...»

فیروزآباد نسبت به زمین های اطرافش در گودی واقع شده است، لذا با آب رودخانه ای که اسکندر در شهر جاری ساخت، این شهر به یک دریاچه تبدیل شد و این دریاچه قرن ها باقی بود تا این که اردشیر با تمهیداتی آب دریاچه را تخلیه کرد و شهر جدیدی به جای شهر گور بنا نهاد. مولف فارسی نامه می نویسد: «اردشیر ابن بابک، مهندسان و حکما را جمع کرد تا تدبیر گشادن آن آب کنند...»

با تلاش مهندسان ساسانی و ایجاد یک تونل، آب دریاچه را خالی می کنند و شهر جدیدی را بنا می گذارند و این شهر جدید را به مناسبت نام باقی آن «کوه اردشیر» یا «ارشیر خوره» می نامند.

«اردشیر خوره» در زمان حمله اعراب به ایران، ویران شد تا زمانی که عضالدوله دیلمی (گیلانی) بر خلفای عرب تسلط پیدا کرد و به آبادانی ویرانه های اعراب همت گماشت، کوه اردشیر نیز دوباره آباد و از آن به بعد فیروزآباد نامیده شد.

از دیدنی های این شهر می توان به قلعه دختر، کاخ ساسانی و برج آتشکده و بقایای شهر گور اشاره کرد.

قلعه دختر در شش کیلومتری جاده فیروزآباد به شیراز در دامنه کوهی مشرف به جاده قرار دارد که پس از طی مسافتی حدود

۳۰۰ متر می توان به قلعه رسید.

تمام قلعه از سنگ های درشت ساخته و سنگ های نما، تراشیده شده اند ولی سنگ های پی ها و داخل دیوارها از قلوه سنگ های درشت رودخانه ای تشکیل شده اند. عظمت بنای این قلعه، مبهوت کننده است و دیوارهای بلند آن با همه شکستگی و ریخته شدن، هنوز هم شکوهی خیره کننده دارند.

در قسمتی از قلعه دهانه غاری دیده می شود که به قول بعضی از محلی ها این غار راهی به کاخ ساسانی در جلگه فیروزآباد داشته است. یعنی در زمان حمله دشمن به قلعه، محصورین قلعه می توانستند از طریق این غار با شهر ارتباط داشته باشند و بتوانند غذا و نیروی انسانی وارد قلعه کنند.

اهالی فیروزآباد عمدتاً از ایل قشقایی هستند که این ایل از ایرانی های ترک زبان ساحل کناره غربی رود جیحون بوده اند که در زمان حمله چنگیز از ترس مغول ها به فارس فرار می کردند و به همین علت هم لقب «قاش قایی» گرفتند.

اما برج آتشکده شهر «اردشیر خوره» در سر راه فیروزآباد به فراش بند قرار دارد. برج آتشکده، حدود ۲۲ متر ارتفاع دارد اما یکصد سال قبل که همین برج مورد بازدید خانم و آقای «دیولافوا»، دانشمندان باستان شناس فرانسوی قرار گرفته بود، طبق اندازه گیری آنها ۲۶ متر ارتفاع داشته است و این بدان معنی است که در طی یکصد سال گذشته حدود ۴ متر از ارتفاع برج ریزش کرده است. این برج اگر بازسازی و یا توربندی نشود، همچنان فرو خواهد ریخت و در آینده دیگر اثری از بنایی که ۱۸۰۰ سال قبل ساخته شده است، باقی نخواهد ماند.

کاخ ساسانی از دیگر جاذبه های تاریخی و گردشگری این شهر است که دارای تالارهای تو در تو است و با گذشت ۱۸۰۰ سال در قسمت بالای دیوارهای داخلی آن گچ بری قسمت بالا همچنان سالم مانده است و در ضلع شرقی کاخ، چهار ساختمان گنبدی شکل عظیم وجود دارد، که مشابه آن در قلعه دختر (قلعه اردشیر) قسمتی از نوک سقف گنبد آنها در دایره ای به قطر یک متر باز است. در ضلع شمالی خارج از دیوار کاخ نیز چشمه ای زلال از دل خاک می جوشد و استخری طبیعی در جلوی این چشمه درست شده است. نهری، از کنار دیوار شرقی کاخ عبور می کند که موجب آبادانی شهر گور و کاخ ساسانی بوده است